

Bendrovės finansai

Trečiadieniais mokesčiai, apskaita, verslo teisė

Metų rebusas – per šv. Kalėdas

Smulkusis verslas Mokesčių administracijos poziciją suvokti sunku

▶ **RŪTA MENČIKOVSKYTĖ**, advokatų kontoros „Marcinkevičius, Čaikovski ir partneriai JURIDICON“ teisininkė: „Individualia veikla užsiimantiems asmenims, kurie ketina leidžiamais atskaitymams priskirti PSD ir VSD įmokas, reikėtų nesnausti.“ HERKAUS MILAŠEVIČIAUS NUOTR.

RŪTA MENČIKOVSKYTĖ
advokatų kontoros „Marcinkevičius,
Čaikovski ir partneriai JURIDICON“
teisininkė

Jei individualia veikla besiverčiantis asmuo planuoja pasinaudoti teisės aktų suteikta teise mažinti apmokestinamąsias pajamas sveikatos draudimo ir „Sodros“ įmokomis, jas turi sumokėti iki metų pabaigos. Priešingu atveju toks asmuo valstybei suteiks neprocentinę paskolą iki 2011 m.

Nors Kalėdos jau čia pat, bet iki šiol nėra viešo oficialaus paaiškinimo, kaip individualią veiklą vykdančias asmuo (taip pat ir advokatai, notariai, antstoliai) turėtų apskaičiuo-

VŽ info

Skaičiai

Sumokėti VSD ir PSD įmokas nuo 2009 m. gautų pajamų ne taip paprasta. Nei įstatymas, nei VMI negali atsakyti, kaip apskaičiuoti GPM, kai iš apmokestinamųjų pajamų reikia atimti VSD ir PSD įmokas. Kad apskaičiuotum pastarąsias, reikia apskaičiuoti apmokestinamąsias pajamas, nuo kurių skaičiuojamas GPM. VMI siūlo patiems nuspręsti, kokio dydžio VSD ir PSD įmokas sumokėti, nes įstatymai nepaaiškina, kaip apskaičiuoti konkretų įmokos dydį. Apskaičiuojant 2009 m. apmokestinamąsias pajamas iš 2009 m. pajamų reikia atimti leidžiamus atskaitymus, tarp jų ir PSD bei VSD įmokas (faktiškai sumokėtas, taip pat ir sumokėtas avansu). Tik siūlytume nepermokėti, nes VSD įmokos negražinamos. VMI siūlo tokį apskaičiavimo būdą. Apskaičiavę 15% nuo gautų apmokestinamųjų pajamų, gausite GPM sumą. Apskaičiavę 9% nuo gautų apmokestinamųjų pajamų, gausite PSD įmokų sumą. Ją palyginę su faktiškai sumokėta per 2009 m., nustatysite, ar reikės primokėti skirtumą (primokėti reikės iki 2010 m. gegužės 1 d.). Apskaičiuojant VSD, iš apmokestinamųjų pajamų dar reikės atimti apskaičiuotą GPM ir nuo gautos sumos apskaičiuoti 10%.

ŠALTINIS: ADVOKATŲ KONTOROS „MARCINKEVIČIUS, ČAIKOVSKI IR PARTNERIAI JURIDICON“

ti gyventojų pajamų mokesčių (GPM), privalomojo sveikatos draudimo (PSD) ir valstybinio socialinio draudimo (VSD) įmokas už 2009 m.

Rebusas liko

Kiekvienam iš šių dydžių nustatyti būtina žinoti kitus du dydžius. Atrodytų, kad iki 2010 m. gegužės 1 d., kai mokesčiai turės būti sumokėti, laiko dar yra. Tačiau individualia veikla užsiimantiems asmenims, kurie ketina leidžiamais atskaitymams priskirti PSD ir VSD įmokas, reikėtų nesnausti.

Atsakymuose į individualius paklausimus VMI teigia, kad apskaičiuojant 2009 m. individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas iš mokesstinio laikotarpio individualios

veiklos pajamų atskaičiuoti galima tuo mokesčiniu laikotarpiu (2009 m.) faktiškai gyventojų sumokėtas PSD ir VSD įmokas.

Todėl 2010 m. sumokėtos įmokos bus laikomos 2010 m. mokesčiniu laikotarpiu leidžiamais atskaitymais. Kitaip tariant, šiais leidžiamais atskaitymais galima bus mažinti apmokestinamąsias pajamas tik 2011 m. Nesvarbu, kad įmokos sumokėtos nuo 2009 m. pajamų.

VMI pabrėžia, kad toks būdas taikomas tik pereinamuoju laikotarpiu. 2010 m. gyventojų mokamos PSD ir VSD įmokos bus priskiriamos leidžiamais atskaitymams tuo mokesčiniu laikotarpiu, kuriuo gautos arba uždirbtos indivi-

dualios veiklos pajamos. Įmokos, sumokėtos nuo 2010 m. uždirbtų pajamų, bus priskiriamos šio mokesčinio laikotarpio leidžiamais atskaitymams, neatsižvelgiant į tai, kada jos sumokėtos.

2010 m. leidžiamų atskaitymų apskaičiavimo būdą nustato įstatymas, o dėl 2009 m. įstatymas nieko neaiškina.

Suvokti sunku

Gyventojų su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu susijusių išlaidų priskyrimo leidžiamais atskaitymams aprašo 2 punktas numato, kad „jei individualią veiklą vykdančias gyventojas pajamas pripažįsta taikydamas kaupimo apskaitos principą, su pajamomis susijusios išlaidos pripažįstamos leidžiamais atskaitymais neatsižvelgiant į tai, ar jos faktiškai apmokėtos“.

Tačiau VMI pozicija prieštarauja minėto aprašo nuostatai. Ji aiškina, kad „Pajamų apmokestinimui neturės įtakos pasirinktas pajamų apskaitos principas. Pasirinktas pajamų apskaitos principas – pinigų apskaitos ar kaupimo apskaitos principas yra svarbus pripažįstant individualios veiklos pajamas, nuo kurių yra skaičiuojami visi privalomi mokesčiai.“

Tokią VMI poziciją sunku paaiškinti. Jei tik faktiškai 2009 m. sumokėtos VSD įmokos pripažįstamos leidžiamais atskaitymais, apskaičiuojant 2009 m. apmokestinamąsias pajamas, kokia teisės akto nuostata draudžia tokiais leidžiamais atskaitymais laikyti VSD įmokas, sumokėtas 2009 m. nuo 2008 m. uždirbtų pajamų? Klausimas, žinoma, retorinis. Išvada tokia: jeigu individualią veiklą vykdančias asmuo planuoja pasinaudoti teisės aktų suteikta teise mažinti apmokestinamąsias pajamas VSD ir PSD įmokomis, jas turi sumokėti iki 2009 m. gruodžio 31 d. Priešingu atveju toks asmuo valstybei suteiks neprocentinę paskolą iki 2011 m.

Mokesčių deklaravimo ir mokėjimo kalendorius

Iki gruodžio 7 d. (nes gruodžio 5 d. yra ne darbo diena)

1. Pridėtinės vertės mokesčių (PVM)

Avansinis PVM mokėjimas PVM mokėtojai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 90 straipsnio 2 dalies nuostatas atsiranda prievolė mokėti avansinius PVM mokėjimus, avansinius PVM mokėjimus moka, jeigu jų vidutinė

mokestiniam laikotarpiui tenkanti mokėtina į biudžetą PVM suma per 3 kalendorinių paeilui einančių mėnesių laikotarpį:

- ▶ viršijo 100.000 Lt;
  - ▶ PVM mokėtojai, gaunantys pajamas vien iš statybos, statybos ir montavimo darbų, – jeigu viršijo 200.000 Lt;
  - ▶ PVM mokėtojai, kurių pajamos iš žemės ūkio produkcijos tiekimo ar paslaugų teikimo praėjusiais kalendoriniais metais sudarė ne mažiau kaip 50% visų pajamų, – jeigu viršijo 200.000 Lt.
- Avansinio PVM mokėjimo dydis

lygus 1/3 biudžetą mokėtinios PVM sumos, kuri buvo (ar turėjo būti) deklaruota paskutinėse 3 pateiktose PVM deklaracijose, vidurkiu.

Avansu mokamų PVM įmokų kodai:

- 3611 – juridinių asmenų avansu mokamas PVM,
- 3631 – fizinių asmenų (neįskaitant ūkininkų) avansu mokamas PVM,
- 3641 – ūkininkų (besiverčiančių žemės ūkio produkcijos gamyba ir šiai veiklai naudojančių žemės ūkio paskirties žemę) avansu

mokamas PVM.

2. Loterijų ir azartinių lošimų mokesčiai

Lošimus lošimo automatais ir stalo lošimus organizuojančios bendrovės sumoka fiksuotus loterijų ir lošimų mokesčio dydžius už kiekvieną lošimų veiklos leidimo nurodytą lošimo įrenginį:

- ▶ už A kategorijos lošimo automata – 800 Lt per mėnesį;
- ▶ už B kategorijos lošimo automata – 300 Lt per mėnesį;
- ▶ už ruletės, kortų arba kauliukų stalą – 6.000 Lt per mėnesį.

Nustatytus fiksuotus loterijų ir

lošimų mokesčio dydžius lošimų organizatoriai turi sumokėti į biudžetą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo to mėnesio pradžios. Tą mėnesį, kai išduodamas lošimų veiklos leidimas arba papildomas turimas lošimų veiklos leidimas padidinti lošimo įrenginių skaičių, loterijų ir lošimų mokesčiai už kiekvieną lošimų veiklos leidimo nurodytą naują lošimo įrenginį apskaičiuojamas už visą mėnesį, taikant įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą fiksuotą loterijų ir lošimų mokesčio dydį, ir sumokamas ne vėliau kaip per 5 darbo

LAIKAS SUMOKĖTI

Kitą savaitę – avansinis PVM

dienas nuo lošimų veiklos leidimo išdavimo arba papildymo dienos.

Įmokos kodas:

5221 – lošimų lošimo automatais ir stalo lošimų organizavimo mokesčiai.

ŠALTINIS: VMI